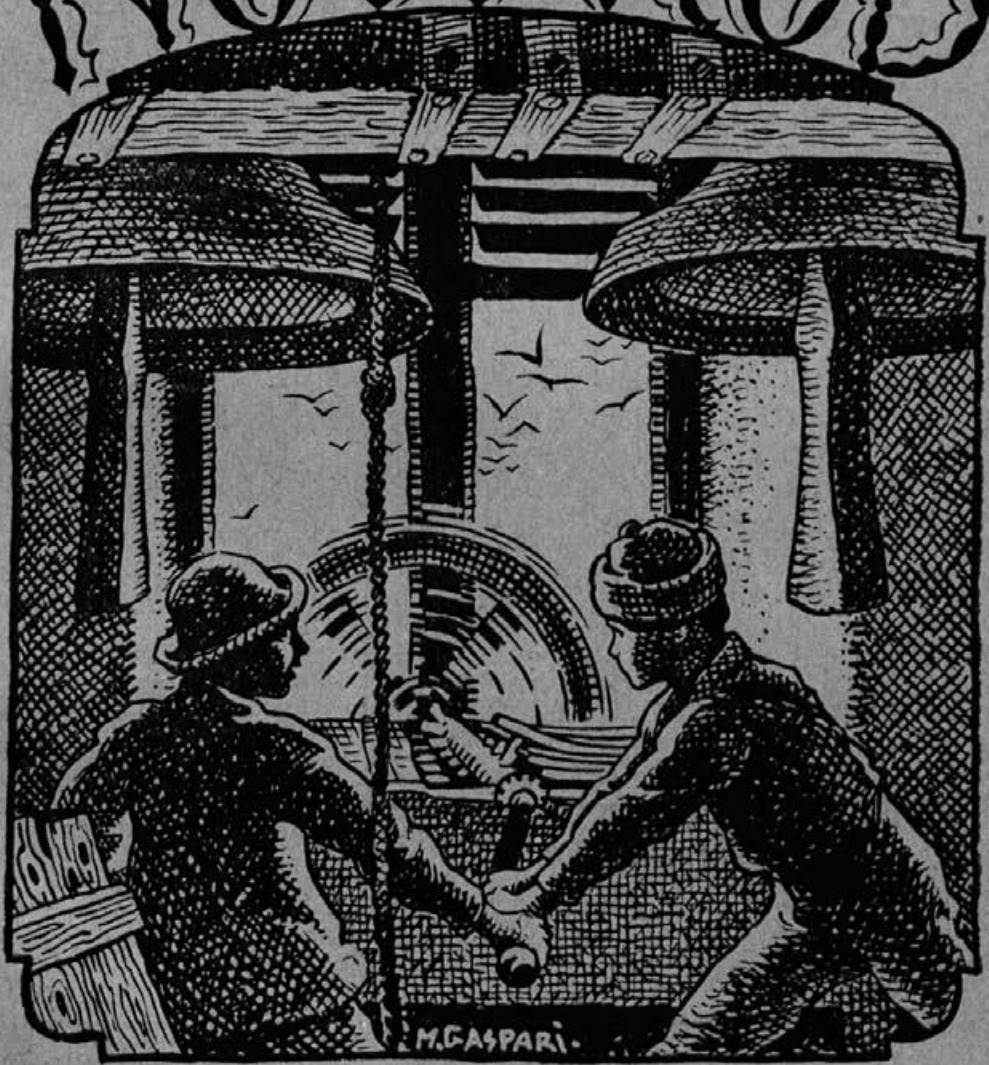

NOVI ROK

LETNIK III.

APRIL 1923

VSEBINA 4. ZVEZKA:

Stano Kosovel: VELIKONOČNA	Stran 49
Karel Širok: ŽALOSTNA MARIJA	„ 49
Fran Milčinski: JUNAŠTVO: 4. Trideset sužnjev išče junaka za mejdán. (Z ilustracijo S. Šantla)	„ 50
5. Zakaj se je ljutil stari Duralaga. (Z ilustracijo S. Šantla) .	„ 53
Karel Širok: PRAVLJICA O LAKOMNIKU	„ 55
Ivan Albreht: GRAŠČAK IN SLEPI PETER	„ 58
PIRUH	„ 60
ZRNCA	„ 61
KOTIČEK MALIH	„ 63

Velikonočna priloga: M. Gaspari: GOSJI PASTIR.

Naslovna stran je perorisba M. Gasparija.

Novi rod izhaja prve dni vsakega šolskega meseca ter stane na leto 10 L; za pol leta 5 L; za četrt leta 2.50 L; posamezne številke so po 1 L. V inozemstvo 12 L letno. — Odgovorni urednik: Josip Ribičič. — Uredništvo se nahaja v Trstu, ulica Fabio Severo 25. - Uprava: „Novi Rod“, Trieste - San Giovanni, Casella postale Last in založba „Zveze slovanskih učiteljskih društev“ v Trstu.

Tisk tiskarne „Edinosti“ v Trstu.

Velikonočna.

Velikanoč, velikanoč,
vesela aleluja!

Razklan trohnože je obroč,
življenje se prebujá.

Bil dolgo je zaničevan
in bičan Krist na križu —
sedaj prišel njegov je dan
pri Bogu v paradížu.

Tako je z vsakim, kdor trpi,
in v muki ne podleže:
ko zlobne padajo moči,
se spel z življenjem zveže.

Stano Kosovel

⊕ ⊕ ⊕ ⊕

Žalostna Marija.

(Po narodnem motívu.)

Bela stěza po dobravi,
bela cerkvica v daljavi,
cerkvica Marijina,
z nageljčki posuta vsa.
V cerkvici mračni pa lučka visi,
v cerkvici mračni pa lučka gori,
pod lučko žalostna Marija sloni,

v belih rokah bukvice drži . . .
K Mariji Jezusček priteče,
priteče in natiho reče:
„Mati, mati, ali spite,
ali spite ali bdíte?“
„Oj kakó, kakó bi spala,
hude sanje sinoči sem sanjála:
da so te Judje ujeli,
da so na križ te razpeli,
trnjevo krono ti na glávico deli!“

Karel Širok

FRAN MILČINSKI:

Junaštvo.

4. Trideset sužnjev išče junaka za mejdan.

Zalostna čreda tridesetih sužnjev si je razdelila zemljo, da poišče boriškemu banu junaka dostojnika. Polovica je ubrala pot proti solncu, polovica pot za solncem. Kamor so prišli, jokal se je narod krščanski in turški, ko jih je gledal potrte od hude temnice, z železnimi okovi, pripetimi jim čez rame in prsi, in je čul iz njihovih ust muko, ki so jo prestali, in bojazen, da se jim bo v muko vrniti.

Ona polovica, ki je hodila proti solncu, ni imela sreče.

Častito so jih sprejemala mesta. Glavarji so jim nudili prenočišča in jih gostili. Sklicevali so zборе, na zborih so čitali pismo boriškega bana in njegov poziv in usodo jadtih sužnjev, ako se pozivu ne odzove junak.

Poslušali so zborovalci, stiskali pesti in si brisali oči. Ali ko so čuli do konca, so klonili glave: Mi nismo junaki, črevljarji smo in krojači.

Ustavljala se je nesrečna čreda s pismom in prošnjo tudi na trdnih gradovih, gnezdih junaštva. Častit jim je bil povsod sprejem, nečastit odgovor. «Boriški ban je moj pobratim», je dejal ta, «boriški ban je nasilnik», je dejal drugi, «ne kaže, da si nakopljemo njegovega sovraštva». Cesar so iskali, niso našli.

Tako so potovali od mesta do mesta, od gradu do gradu; temnelo jim je lice od poti in solnca, bledelo jim je lice od tuže in skrbi. S strahom so se izpraševali, ali tudi njihovim drugovom, ki jim je pot sledila za solncem, ni sreča milejša.

Pa je tudi tej drugi vrsti potekal čas brez uspeha.

Že so bili prepotovali več nego polovico krajine, rasla jim je utrujenost, kopnelo jim je upanje. Pripeljala jih je pot v poglavitno mesto. Polno je bilo bogastva in sijaja, obilen so srečavali moški svet v prekrasnih junaških oblekah, dragoceno orožje mu je viselo ob boku, mu je tičalo za pasom. In sužnjem so oživele nove nade v srcih.

Glavarju je bilo žal bednih bratov, zbral je zbor, prebral je pismo, klical je v zbor: «Sivi moji sokoli, čuli ste pismo boriškega bana. Kateri ste, da sprejmete banov poziv, izmed vas da izberemo onega, ki se mu bo postavil na junaški mejdan? Ne bojte se bana ne dvoboja! Komur ni od Boga zapisano, da umre, ne bo poginil v boju. Po vsej zemlji bo šlo njegovo ime, se bo pela njegova slava.»

Mladeničem in možem so igrali beli prsti ob dragocenem orožju, usta so jim molčala.

Glavarju so udarile solze v oči: «Mar je kuga gospodovala pri nas in iztrebila vse junaštvo, ki je njega dni slovelo v našem mestu? Ubil vas Bog!»

Vzel je ujetnike s seboj v svoj dvor, lepo jim je postregel, lepo jih je prenočil, še lepše jih tolažil.

Drugo jutro so se poslavljali tužni, obupajoči: «Zastonj nam bo pot, sovražna nam je sreča! Da se sklonimo k mrzlemu vrelcu, vrelec bi usahnil; da se dotaknemo bora, veje bi se mu posušile. Kjer se oglasimo, ugasne junaštvo.»

Glavar jih je svetoval in učil: «Dragi moji bratje, sužnji nebogljeni! Ako me hočete ubogati, ne hodite po mehkužnih naših mestih, v mehkužju ne uspeva junaštvo. Nego krenite na kršno mejo, tam živi rod kršán, vajen je boja, ni ponoči ne odlaža orožja, bojeviti mu konji stojé pri jaslih, tam najdete svojega junaka.»

Zalostna četa se je dvignila, zadnje svoje nade je nesla na svetovano pot. Hodila je in hodila, da je prišla na kršno mejo, o mraku je dospela v mesto, obdano je bilo s trdnim zidovjem. Oglasili so se pri glavarju, sivo je imel glavo, zlato je imel dušo, sprejel jih je kakor oče svojo deco.

Ukazal je slugom, da so jim oprali trudne noge, in pogostil jih je s kruhom in mesom in starim vinom. Potem jih je poslušal in jim odgovoril: «Ko se jutri opoldne zbere v svetišču narod, da se pokloni Bogu, ukazal bom, da zatvorijo mestna vrata. Nikdo ne bo zapustil mesta, vse, kar nosí orožje, naj posluša banovo pismo. Hrabri so naši možje in mladeniči in ne plašijo se boja. Ali o boriškem banu gre glas in gre pesem, da ga še ni premagal junak. Zaupajte v Boga in jutrišnji dan!»

Napočil je drugi dan, solnce je premerilo pol svoje poti, zbral se je narod, da se klanja milemu Bogu. Glavar je ukazal in so se zatvorila mestna vrata. Sveto opravilo se je končalo, usula se je množica iz božjega hrama. Tedaj so zatrobili glavarjevi glasniki in pozvali vse, kateri nosijo orožje, da postojé in počakajo.

Vrh stopnic, vodečih v božji hram, je stopil sivi glavar, ob strani so se mu postavili bedni sužnji z okovi. Umolknila je množica in glavar je čital pismo boriškega bana, za pismom je govoril: «Junaki, evo vam nebogljene sužnje! Četrty teden že hodijo s pismom od mesta do mesta, od grada do grada, rok jim poteka, še niso našli junaka za mejdan z boriškim banom. Zadnje upanje jih je prignalo semkaj med nas. Ali naj jim je bila zastonj dolga mučna pot na kršno našo mejo? Jaz sem stavec, osivela mi je glava, opešala mi je roka, kar bi hotel, tega ne morem. Toliko vas gledam čilih in krepkih — ali ni mati rodila junaka, ali ni sestra na čistem deviškem krilu vzgojila brata, ki ne bi trepetal pred banovim imenom in bi sprejel njegovo pismo in njegov poziv? Ako mu pomaga mili Bog, da v boju preмага bana, trideset sužnjev bo rešil s svojim junaštvom. Pa da mu je sojeno, da na mejdanu pogine, vendar bi sužnjem zasijala prostost. Vsem nam je zapisana smrt, a njegova smrt bi bila plemenita in častita, tridesetim bi prinesla življenje.»

Tako je govoril sivi glavar in tresel se mu je glas. Proseče se mu je oziralo oko po narodu, plaho se mu je pokrivalo s solzami: junaki so povešali poglede pred imenom boriškega bana, a rdeča kri jim je stopala v lica in jim pisala lastno sramoto.

Zaječalo je petnajst sužnjev.

Tedaj se je izmed naroda oglasil mladenič, ob uzdi je držal konja s temno dlako, s črno grivo, nemirno je kopitala iskra žival: «Kaj molčite junaki? Mar niste čuli banovega poziva, glavarjevih besed? Kadar sedite v krčmi in na okoli gonite čašo, vsak se glasno ponaša, kakšen je junak, koder sevajo sablje, koder padajo glave. Sedaj je čas, da svetu dokažete hvaljeno svoje junaštvo. Dragocena vas vabi nagrada: prostost tridesetih jadnih sužnjev.»

Nikdo se ni odzval; oči so imeli pri čizmah in ostrogih. Bridko je zavekalo petnajst sužnjev.

Mladenič ob konju črnogrivem je dvignil svoj glas: «Ko drugi molčite, ki ste boljši, evo vam mene: sprejemam pismo boriškega bana, sprejemam junaški mejdan, pomagaj mi Bog in sreča junaška!»

Zaihteli so sužnji od veselja, odleglo je množici od sramote in je zavriskala od ponosa. Umaknila se je mladeniču, da je s konjem stopil pred glavarja, sprejel iz njegovih rok banovo pismo.

Sivi glavar ga je objel in poljubil. «Bog ti plačaj, junaško dete! Govori, kdo si in odkod?»

Mladenič je odgovarjal: «Meho sem Duralagič, edinec starega Duralage, pod brdom zunaj mesta stoji naš dom.»

Glavarju je zasijalo lice. «Slavne si krvi. Pozdravi mi Duralago, svojega očeta! Bog ga ljubi, dal mu je tebe za sina.»

In še je zaklical glavar in glas mu je bil mlad in svež: «Starina sem in nisem za junaški mejdan. Ali spremim te v beli Borič, moj sinko, da vidi boriški ban, kako te častimo junaka.»

Tristo se je oglasilo mož, starih, veljavnih, da gredo z njima.

5. Zakaj se je ljutil stari Duralaga.

Duralagić je zbral okrog sebe jadne sužnje. «Pomačaj vam Bog, bratje! Stopite z menoj, da se odpočijete in okrepcate pod našim krovom. Dolga bo pot od kršne meje preko širne zemlje v beli Borič. Danes tretji dan jo krenemo, da dospemo še v pravi čas.

Šli so skoz ravne mestne ulice, v sredi je stopal mladi Duralagić, za vajeti je vodil črnogrivega dorata, pred njim, za njim ob obeh straneh so se mu sukali sužnji, kakor tekajo piščeta okoli koklje. Veselo jih je pozdravljajal po ulicah narod.

Zunaj mestnih vrat je ležalo širono zeleno polje, daleč onkraj polja pod brdom so se svetili beli dvori.

Duralagić je ustavil svojo verno čredo in ji dejal: «Glejte ondu naš dom, tjakaj boste uravnali svoje korake! Trudne so vam noge in počasne, jaz poletim naprej na svojem doratu, da vas sprejemem svoje goste.»

Zajahal je iskrega konja in ga pognal, da je zletel kakor ptica lastovica, že sta bila sužnjem izpred oči, že sta bila pred belimi dvori.

Konjar je bil uzrl mladega gospodarja in je hitel odpirat težka vrata v ograjeno dvorišče, v skoku je pridirjal, na mah je obstal dobri dorat. Lahek je skočil Duralagić iz sedla, prijazno je potrepal konja po svetlem vratu in ga izročil konjarju. Stopil je v hišo, v prostorno sobano.

Široka stolica ob steni je segala iz kota v kot, pregrnjena je bila z mehko pisano preprogo, na stolici je sedel stari Duralaga. Leta so mu bila upognila pleče, bela brada mu je obrobljala lice, živo so mu gledale drobne oči. Za njim nad glavo je viselo svetlo orožje, spomin in ponos njegovih mlajših let. Prijazno je pozdravil sina: «Si zdrav in vesel, Meho, moj edinec?»

«Zdrav sem, sladki moj oče, vesel nisem», je odgovoril sin.

«Kako da nisi?» se je zavzel oče. «Si li bil v mestu? Kaj počenja naša mladina? So li zdravi mladi junaki?»

Povedal je mladi Meho: «V mestu sem bil, ali ne vprašuj me po naših mladih junakih! Sramota, kakšen smo doživeli čas! Kar sem videl danes, nikdar več ne bi hotel gledati. Boriški ban je na vero izpustil trideset sužnjev, nesrečniki brodiijo po naši širni zemlji, okove nosijo zapete čez rame in prsi, pismo kažejo boriškega bana in mu iščejo junaka za junaški mejdan. Ako ga najdejo in se mu junak postavi, prosti bodo; ako ga ne najdejo, vrniti se morajo v temnico in trpljenje.»

«Bog mu plača nasilje!» je viknil stari mož.

«Že četrti teden jih nosi pot po plemeniti naši zemlji, pismo se jim že trga, ko ga kažejo od mesta do mesta, od grada do grada, iskajoč junaka.

Zadnji up jih je prignal med nas na kršno mejo. Vse, kar nosi orožje, je bilo zbrano pred božjim hramom in glavar je bral pismo. Ali čuješ, oče, ni eden se ni odzval pismu od naših mladih junakov! Da si videl, oče moj, kako so zavekali bedni sužnji! I mene so zalile solze!»

Stari Duralaga je gledal sina, širile so se mu oči, skočil je na noge in zavpil: «Poberi se mi od hiše, pasji sin! Da si moje dete, ti bi bil sprejel pismo, in da te čaka smrt! Zakaj ga nisi sprejel, da ga prineseš vsaj meni? Jaz starec bi šel v Borič, jaz starec se postavil banu na mejdan.»

Ozrl se je, s stene je popadel sabljo in jo potegnil. Zbežal je sin Meho, za njim je planil besni oče: «Stoj mi, sin! Ako uideš moji roki, ne uideš moji kletvi!»

Tedaj pa so dospeli sužnji, videli so in se ustrašili. Zastavili so staremu Duralagi pot. «Nikar, aga, ako poznaš Boga! Nikar ne ubijaj sina, junaka, našega rešitelja! Tisoč jih je bilo zbranih, on edini je sprejel pismo boriškega bana in junaški mejdan z banom, da bomo prosti nesrečni sužnji.»

Stari Duralaga je čul te besede, pa so se mu zasmejale oči. «Izborno, sinko, tako velja! Zdaj vem, da imam sina, ki čuva čast svojega očeta. Vrni se, da ozdraviš goste in jim postrežeš!»

Smejoč je prišel Meho izza vogala. poljubil je očeta, pozdravil je goste in jih peljal v hišo.

Dve noči so tukaj nočevali, odpočili so se in okrepčali. Tretje jutro so se odpravili na pot, vsak suženj je dobil podse čilega konja. Pridružil se jim je sivi glavar s tristo spremljevalci, vkupe so krenili od kršne meje preko širne zemlje na beli Borič.

K A R E L Š I R O K :

Pravljica o lakomniku.

Nekdaj v starih časih je živel v daljni deželi za devetimi gorami in devetimi vodami lakomnik.

Ne žene ni imel ne otrok, ne bratov ne sester, poznal ni ne sorodnikov ne prijateljev: živel je sam záse.

Vasica, v kateri je živel, je bila majhna in siromašna. Hišice so bile nizke, stare, neometane, nepobarvane, vse razpokane in očrnele od dima.

Le malokje so stali na oknih cvetlični lonci z nageljni in gorečkami, z rožmarinom in žeravcem.

V hišicah so stanovali kmetje, vsi starikavi in izmučeni od težkega dela. Ob zori in še pred njo so hodili na svoje njivice in ograde, ves božji dan so se mučili in potili, a domov so se vračali o mraku trudni, upognjeni in raztrgani kakor berači. In tudi večerja, ki je čakala nanje, je bila beraška.

Najubožnejša koča v vasi pa je bila lakomnikova koča, najsiromašnejša obleka — lakomnikova, najbolj beraška večerja — lakomnikova večerja.

Njegova bajta je bila podobna kurniku in vsa je bila nagačena z ničvredno šaro: v njej so bile skrinje vrhu skrinj, natrpane z umazanimi capami, po kotih so bile nakopičene stare verige in preperle vrvi, zavrženi dežniki, cokle, polomnjene podkve, noži in žreblji, zarjaveli obroči, košare in sto drugih ničvrednih reči.

Hranil se je lakomnik s česnikom in nezabeljenimi žganci, s polži, raki in urhi; lovil je ptiče v zanke, stikal za ježi in jih kuhal. Jedel pa je tudi golazen, in kadar ni bilo drugega, je hrustal divji regrat in mleč.

V skrinji pa je imel kovinsko škatljo, polno srebrnikov. Vsak dan je pogledoval vanjo in prešteval srebrnike. Včasih je vstal tudi sredi noči, prižgal si leščerbo na olje in prešteval in prešteval svoje srebrnike do belega dne. Ob srebrnikih so se mu svetile oči, ob srebrnikih so mu drgetali koščeni prsti in srce mu je tolklo od radosti. Srebrniki in zlatniki so bili njegovo edino veselje, njegova edina sreča... Noč in dan je mislil nanje, noč in dan je razmišljal, kako bi si jih pridobil še več, da bi napolnil z njimi škatljice in skrinjice.

Zgodilo se je, da je prišel v tisto deželo čarovnik. Jahal je na konju od mesta do mesta, od vasi do vasi in delil med ljudstvo dobro in slabo.

In tako je prišel tudi v vas, kjer je živel lakomnik. Sklical je ljudstvo na trg in zaklical:

«Pozdravljeni! Nikar se me ne bojte, mene čarovnika! Prišel sem med vas, da vas vidim in pozdravim! Vidim — ne godi se vam baš dobro! Vaši

hrbti so sključeni, vaša lica so vela in vaše dlani so pokrite s krvavečimi žulji. — Povejte — kakšne so vaše želje?!»

In rekel je starejšina v imenu zbranih:

«Hvala ti, čarovnik za pozdrave! Ne bojimo se — kaj hujšega more še priti nad nas!? Saj vendar vidiš naša lica in naše dlani! Zato upamo le na boljše. Naša edina želja pa je, da bi nas to upanje ne zapustilo!»

In čarovnik je dejal:

«Zares, upanje je največji zaklad srca. Kdor ne upa, je pogubljen! — Ostaviti pa vas nočem brez daru! Kdor je najrevnejši, naj se oglasi!»

Vsi so molčali, lakomnik edini se je oglašil:

«Najrevnejši sem jaz, o čarovnik! Poglej mojo bajto! Ali ni kakor pasji hlev?! Poglej moje cunje! Ali niso, kakor da bi jih berač izgubil?! A za kosilo, o čarovnik, sem si moral speči kuščarja!»

«Če je tako, potem ti moram res pomagati!»

Čarovnik je segel v malho, potegnul iz nje mošnjo in jo vrgel lakomniku pred noge:

«Evo ti mošnje, ki je neusahljiv vir rumenih zlatnikov! Z njo lahko osrečiš sebe, svoje rojake in vso deželo.»

Lakomnik je pobral mošnjo in je odhitel z njo v svojo bajto. Čarovnik je odjahal dalje, ljudstvo pa se je tiho in zamišljeno razšlo.

Lakomnik je zapahnil vrata svoje bajte, zadelal in zagrnul okna. Drgetal je ves vznemirjen, stopical po sobi sem in tja in ni vedel, kaj početi.

«Kakšna sreča, kakšna sreča...!» je mrmral neprestano. «Samo da me čarovnik ni prevaral! Poskusimo, poskusimo!»

Sedel je sredi sobe na stolček in pričel ogledovati podarjeno mu mošnjo. Ni se mogel več premagovati, segel je vanjo in zatipal v njej denar. Ko ga je privlekel na svetlo, je videl, da je pravi zlatnik.

«Kakšna sreča, kakšna sreča...!» je vzklikal ves vznemirjen od veselja.

Lakomnik je položil denar v kovinsko škatljico med srebrnike in najrajši bi zavriskal od veselja. Ali mahoma se je prestrašil.

«Morda pa zdaj v mošnjici ni nobenega zlatnika več, morda sem zares opeharjen!»

S strahom je segel vnovič v mošnjo, a zopet je privlekel iz nje nov, blesteč zlat.

«Nisem opeharjen, nisem opeharjen!» je kriknil. «Mošnja je neizčrpna rumenih zlatnikov! Kakšna sreča, kakšna sreča! Sedaj si nabereš zlatov, kolikor hočem!»

In pričel je jemati iz mošnje zlatnik za zlatnikom, dokler ni napolnil z njimi kovinske škatljice. Ali bojazen, da utegne biti v mošnji vendar kdaj košec rumenih zlatnikov, mu ni dala miru. Zato je pričel jemati

vnovič zlatnik za zlatnikov iz mošnje, dokler ni napolnil z njimi tudi skrinjice do vrha.

Bil je že truden in oči so ga skelele od sijaja.

«Ali naj počivam?» se je vprašal. «Nikar, nikar!» mu je nekaj ugovarjalo v prsih.

In vnovič je zajemal iz mošnje rumenjake neumorno, brez prestanka. Napolnil je že vse skrinjice z njimi in vse predale.

Stemnilo se je že v sobi. Lakomnik je prižgal leščerbo, sédel zopet sredi sobe in pričel vnovič zajemati. In ker ni imel več nobene prazne skrinje, je pričel polagati zlatnike kar na tla okrog sebe.

Neumorno, brez prestanka je zajemal lakomnik. Prošle so ure, prešla je noč, on pa je še vedno zajemal in zidal zlato steno okrog sebe. Ne lakote ne žeje ni čutil, čutil ni ne spanca ne utrujenosti. Strah, da bi utegnil usahniti zlati vir, in koprnenje po neizmernem bogastvu mu ni dalo ne miru ne počitka.

In tako je zajemal dalje neumorno, bled in drgetajoč, in zidal debelo zlato steno okrog sebe.

In ko je bil dozidal zlato steno do stropa, je ugasnila leščerba poleg njega.

Lakomnik se je oddahnil in si je dejal:

«No, dobro, odpočijem se malo. V leščerbo si nalijem olja, z žganci se malo oteščam in korec vode izpijem, da bom hitreje zajemal.»

Ko pa je hotel lakomnik po olje za leščerbo, se je zdrznil, zakaj spoznal je, da se je zazidal z zlatim zidom in da ne more nikamor.

Dolgo je premišljeval, kaj naj stori, končno se je začel upirati ob zlato steno, da bi jo podrl. Ali zlati zid je stal trdno in se ni udal. Lakomnik pa se je upiral dalje ob zlato steno, upiral se je z rokami in rameni, suval vanjo, udarjal s petami po njej, da ga je oblival znoj od truda in napora.

Suval je in upiral se je neumorno ure in ure, klical ljudi na pomoč, jokal je in preklinjal, dokler mu niso opešale moči. Začelo mu je že primanjkovati zraku, sapa mu je zastajala in dušilo ga je bolj in bolj, da je klecal v temni in tesni zlati ječi.

Tresoč se in na kolenih klečeč je pričel naposled puliti zlatnike iz zlate stene, da bi si napravil v njej odprtino. Ali mahoma so se sesuli težki zlatniki, ga podrli in ga pokopali pod seboj.

Čudno se je zdelo vaščanom, da se lakomnik nič več ne pokaže iz bajte. Ko je preteklo nekaj dni, so dejali:

«Treba je pogledati! Morda je zbolel!»

Šli so in trkali na okna in na vrata. In ker niso dobili odgovora, so šli k starejšinu in so mu povedali:

«Trkali smo, a nihče se ni oglasil. Kaj naj storimo, starejšina?»

«Vlomite v bajto in poglejte kako in kaj! Morda je oslabel, obnemogel.»

Šli so kmetje in so vlomili v bajto in se silno čudili kupu samih zlatov, ki je segal do stropa. O gospodarju pa ni bilo ne duha ne sluha.

Sporočili so čudo starejšinu, a on je dejal:

«Poiščite skrinje, naložite vanje zlatnike in jih prepeljite na tabor v prazno zakladnico!»

Ko so zajemali kmetje zlatnike, so našli pod njimi lakomnika, trdega in mrtvega, s krvavimi in izgubljenimi očmi, z oguljenimi, nabrekli rokami. Med prsti je držal koščke raztrgane in razgrizene čudežne mošnjice. V jezi in obupu je lakomnik vničil zlati vir, ki mu je priklical smrt.

Vaščani so pokopali lakomnika pod vrbami, zlato pa so si razdelili pravično med seboj. Živel so dalje srečnejši in mislili pogostoma na čarovnika, na lakomnika in na čudežno mošnjico.

I V A N A L B R E H T :

Graščak in slepi Peter.

(Koroška.)

Živel je graščak, ki si je krajšal čas samo s trpinčenjem in preganjanjem svojih podložnikov. Od dne do dne je divjal huje in ljudje niso bili niti ure varni pred njim. Kadar je koga poklical v grad, se je vsak poslovil od svojih kakor na smrtni postelji. Vedel je, da ga ne bo več nazaj.

Skoro sleherna hiša na njegovi zemlji je že bila prizadeta, samo tista ne, kjer je prebival slepi Peter; kajti njega je čuvala dobra žena, žalikžena.*) Naposled je le prišel na vrsto tudi on. Dobil je povelje, da mora biti naslednje jutro na vse zgodaj v gradu. Slepi Peter se je silno prestrašil, je poklical žalikženo in se je hotel posloviti od nje, toda ona ga je tolažila:

«Le mirno pojdi kamor te kliče povelje, in nič se nikar ne boj!»

Nato se je Peter cdpravil in je prišel ob določenem času v grad.

«Peter!» ga je nahrulil graščak, «svoj živ dan še nisi naredil kaj pametnega. Poslušaj! Tista gora pred gradom na vzhodni strani kazi razgled. Predno bo jutri solnce prišlo na nebo, mora izginiti gora.»

Peter je ves obupan prišel domov, a žalikžena ga je zopet potolažila:

«Le nič se ne boj in lezi lepo v posteljo, da si odpočiješ! Jutri pa glej, da boš ob solčnem vzhodu v gradu.»

In Peter je storil tako.

Ko se je graščak drugo jutro prebudil, se je začudil ob pogledu na prostrano ravnino, ležečo tam, kjer je še včeraj gora strmela v nebo. Silno

ga je jezilo, da se mu nakana ni posrečila, pa je spet nahrulil slepega Petra:

«Včeraj sem se zmotil. Odkar ni gore, vlečejo mrzli vetrovi proti gradu, a to mi ni všeč. Glej, da bo jutri zjutraj stala spet na svojem mestu!»

In Peter je žalosten krenil domov. Zopet je potožil svoje gorje žalik-ženi in spet ga je potolažila in mu rekla, naj stori kakor prvič. Ko je naslednje jutro vzhajalo solnce, je že stal Peter na grajskem dvorišču.

Gračak je bil zdaj še bolj srdit nego prejšnji dan in je zelo premišljeval, kako bi ugnal slepega Petra.

«Čakaj!» je zažrmel nad njim, «ti, ki si tako močan, da prestavljaš gore, jutri glej, da mi pripelješ semkaj Boga. Predno se bo rosa posušila, moraš stati pred gradom z njim!»

«Zdaj bo pa po meni,» je v nepopisni potrnosti pomislil Peter in je ves preplašen hitel k žalik-ženi. Ali ona je zmajala z glavo:

«Dvakrat sem ti pomagala, v tretje ti ne morem. Vendar se nikar nič ne boj in pojdi zjutraj zarana v grad.»

In slepi Peter se je poslovil od nje kakor na smrtni postelji.

Še predno se je začelo daniti, se je naslednje jutro napolil v grad. Ko je hodil zamišljen in potr ž dokaj časa, se mu je pridružil neznan berač in ga je vprašal:

«Kam greš, Peter?»

In slepi Peter je povedal, kaj mu je ukazal grof.

Tedaj mu je dal berač prt z naročilom:

«Ko prideš pred grad in ti odpro vrata, vrzi tale prt predse na dvorišče in vse bo dobro.»

Ob teh besedah je neznanec izginil.

Grof je iz same zlokobne radovednosti vstal na vse zgodaj in je gledal v tisto smer, od koder bi moral priti slepi Peter. Ko je opazil, da prihaja slepec, je bil kakor nor od veselja. Skokoma je planil na dvorišče in je ukazal hlapcem, naj imajo pripravljene najbolj divje pse, da jih naščuvajo na Petra.

Slepec je prišel do vrat, ki so se mu takoj odprla.

«Kje imaš Boga?» je zakričal grof in je planil proti njemu. Tedaj je slepi Peter vrgel prt predse in kakor bi trenil, se je zabliskalo in zažrmelo, grof in njegovi hlapci in vse, kar je bilo živega v gradu, pa se je sesulo v prah in pepel. Ljudje so od blizu in daleč privreli skupaj in so strmeli in poslušali Petrovo zgodbo. Hvalili so ga in so si razdelili zemljo, ki je bila sedaj brez gospodarja, in vsak je imel slepega Petra za prvega in najdražjega brata na svetu.

*) Žalik-žena pomeni pri Slovencih na Koroškem neke vrste vilo.

Piruh.

Med krščanskimi narodi je navada obdarovati otroke s piruhi za Veliko noč. Ta navada sega že v predkrščansko dobo. Že stari Perzijci so se o priliki praznovanja prvega pomladanskega dne obdarjevali s pozlačenimi ali pobarvanimi jajci; stari Egipčani so uživali rdeče pobarvana jajca boginji pomladi na čast; Kitajci so v času pomladanskih praznikov, ki jih imenujejo «tsing-ming» že v predkrščanski dobi poznali piruhe. Ta praznik praznujejo v začetku aprila, ko je trava zelena (tsing) in zrak čist (ming), tedaj v času naše Velike noči.

Že v prastarih časih je služilo jajce pri verskih obredih kot znamenje vzbujajoče se narave po dolgem zimskem spanju. In prva krščanska cerkev v Egiptu, si je izbrala nojevo jajce kot znak vere. Ta simbol je v Orientu še dandanašnji v rabi. Pred velikim oltarjem, ki ga razsvetljuje šestero srebrnih luči, obesijo v krog nojeva jajca, ki so poslikana s krasnimi ornamentami.

Podobna navada je tudi na Japonskem, kamor dospo nojeva jajca iz Avstralije. Japonski umetniki naslikajo na modrikasto lupino pokrajine, obraze znanih oseb (portrete) ali slike iz vsakdanjega japonskega življenja.

Mohamedanci ob severni afrikanski obali uporabljajo nojeva jajca pri cerkvenih obredih. Ta jajca se pestro poslikajo in služijo za okinčanje cerkve in doma. Na obeh konceh se nahaja stih iz korana (mohamedansko sv. pismo); v sredi pa se nahaja slika pokrajine ob Nilu: v ospredju je mala jadrnica, v ozadju pa se dviga mogočna piramida s skrivnostno sfingo ob vzhodu.

S piruhi so združene različne navade, vraže in igre. Ponekod je ljudstvo mnenja, da ozdravi jajce, ki se izleže na veliki četrtek, vsako bolezen, ter da menjavajo piščeta, ki se izležejo iz takih jajc, vsako leto spomladi svoje perje.

Na Ogrskem se piruhi hranijo kot zdravilo zoper zobobol.

Istotako polože rdeč piruh, koprivo in srebrn denar v vodo: kdor se umije s to vodo, postane tekom leta in dan rdeč (zdrav) kakor piruh, močan kakor kopriva, bogat in srečen.

Na Čehoslovaškem menijo, da vidi obraze vseh vaških čarovnic, kdor pogleda na veliki četrtek ali petek skozi jajce. Vsaka čarovnica da drži v roki kos slanine namesto mašne knjige, na glavi pa da nosi veliko vedro. V Sloveniji potresejo jajčje lupine okrog hiše, da obvarujejo hišo pred kačami, ki se začno vzbujati.

Tudi zakopljejo lupine velikonočnih piruhov v zemljo, da bi dobro obrodila.

Skoro povsod so ljudje mnenja, da leže velikonočno jajce — divji zajec. Zakaj? Tega ni znal še nobeden razjasniti.

Z R N C A

Legende o lastovkah.

Severni narodi in posebno Slovani spoštujejo izmed ptičev najbolj lastovico. Lastovica prinese srečo hiši, kjer se naseli. In kdor ubije lastovico, ta ne bo srečen v življenju.

V poganskem starem veku je bila lastovica posvečena hišnim bogovom. Če si je lastovica spletla gnezdo pod krovom, je pomenilo, da so bogovi hiši milostni in zadovoljni s hišnimi prebivalci. Če je lastovica zapustila hišni krov, je to izražalo jezo bogov in je pomenilo smrt, obubožanje in požar.

Ruski kmet je prepričan, da prihaja lastovka iz nebes, da pogreje zemljo; zaraditega pomeni njen zgodnji prihod bogato žetev. Kdor ukrade gnezdo lastovke s sosednega krova in ga postavi pod svoj, da mu prinese srečo, temu se bode pokrnil poleti obraz z izpuščaji.

Skandinavci imenujejo lastovico «ptiča tolažbe». Pravijo, da je lastovica obletala križanega Krista, čivkajoč: «Bodi potolažen!» («Svate»).

Mongolski pogreb.

Mongolci, ki so budistične vere, so prepričanja, da se vsak mrtvec povrne na svet in da živi novo življenje. Zaradi tega se Mongolci pokopljejo tako, da se lahko gibljejo, ko pride zanje ura vstajenja.

Ko umre bogat Mongolec, ga neso v mrtvašnico, kjer ostane tri dni. V tem času išče duhoven v svetih knjigah kraj, ki je za grob pokojnika najbolj primeren. Ko se je kraj določil, obdajo mrtvašnico z rumeno vrvo, — ker je rumena barva sveta barva, — nato vrežejo v tla krog z rogom antilope, ki je tudi sveta žival. V ta krog polože darila za pokojnika. Darila sestojijo iz ovc, konj, volov in dr. Od vsakega pa mora biti po devet kosov. Darila so namenjena pokojniku, v resnici pa si jih prisvoji duhoven.

Nato položé mrliča na voz ali na velbloda in ga odpeljejo v kraj, ki mu je določen. Tam ga puste, ne da bi ga pokopali.

Ko umre kak lama (duhoven), je obred še daljši, a tudi groznejši. Vsi drugi duhovni se zberejo in iščejo v knjigah, kaj naj se zgodi z mrličem. Mnogokrat ga položé na kako zapuščeno skalovje, da ga ptice-roparice razmesarijo, ali pa ga vržejo v reko, ribam v hrano. Posebno imenitni lami pa služijo lačnim psom kot hrana. Čim imenitnejši je bil mrlič, tem hitrejšé se morajo uničiti njegovi zemeljski ostanki. Ako bi rekli Mongolcu, da je tako dejanje nečloveško in kruto, nam odgovori, da smo mi krutejši, ker prepuččamo svoje mrličé črvom.

Mojstrov klavir.

V mestu Bergamo, rojstnem kraju komponista Donizettija, se nahaja razstavljen komponistov klavir. Ta klavir je mojster zapustil svojemu svaku s sledečim pismom vred: «Ne prodaj ga za nobeno ceno, kajti v njem je skrito vse moje umetniško življenje od leta 1822. dalje. Živel sem ob njem v letih upanja, sreče in samote. Z menoj je delil trud in muko. Slišal je moje vesele vzklike, videl moje solze, razočaranja in tudi časti. V njem živi moj talent, živi vsak oddelek mojega življenja. Mučil sem ga, a bil mi je vkljub temu zvest tovariš. Zapuščam ga Tvoji hčeri kot doto tisočerih žalostnih in veselih misli.»

Tolike ljubezni ni pač noben klavir še doživel.

Kraljeva solata.

Yorški princ je bil v svoji mladosti na dvoru Edvarda VII., ki je bil njegov ded. Nekega dne prineso služabniki med kosilom kralju solato. Devetletni princ vstane ob pogledu na solato in hoče nekaj reči. A kralj ga strogo prekine:

«Otroci ne smejo govoriti, če niso vprašani!»

Princ uboga in sede. Po kosilu pa ga vpraša ded: «No, sedaj povej, kaj si hotel med kosilom reči!»

«O, nič takega» odgovori princ, «V solati je bila muha. Na njo sem vas hotel opozoriti. Sedaj nima več zmisla, ker ste jo pojedli!»

Med norci.

Slaven zdravnik je nekoč obiskal umobolnico, da si ogleda, kako ravna z umobolnimi. Bil je lep pomladanski dan in skoro vsi norci so se nahajali na prostem ter pod nadzorstvom paznikov pomagali pri zgradbi neke hiše. Vsi so vozili samokolnice napolnjene s peskom ali kamenjem ali opeko; le eden izmed norcev je važno predse gledajoč, peljal prazno samokolnico, držeč jo narobe, tako da so noge štrlele kvišku.

Teža ustavi zdravnik in mu pravi: «Poglej, prijatelj, vsi tvoji tovariši peljejo samokolnice lepo, kakor se spodobi, samo ti jo voziš narobe.»

Pa se zvito nasmehne norec in pravi: «Ker so norci! A jaz nisem! Kakor hitro jo obrnem, mi jo napolnijo z opeko!»

In šel je svojo pot, vozeč predse narobe obrnjeno samokolnico.

Nasprotja.

Običaji in navade na vzhodu popolnoma nasprotujejo onim na zahodu. Medtem ko piše Evropejec od leve proti desni, piše Japonec od desne proti levi. V japonskih knjigah stoji beseda «konec» na levi strani, ki nosi pri Evropejcih naslov. Ko zapišejo Japonci kak naslov na pismih, napišejo najprej ime države, nato dežele, mesta, ulice in šele na zadnje naslovljenčevo ime. V Evropi se

odpirajo vrata tako, da se zavrte na navpični osi, na Japonskem pa na vodoravni. V japonskih konjskih hlevih stojijo konji obrnjeni proti vratom. Japonke nosijo otroke na hrbtih pri nas v naročju. Evropejcu so všeč velike oči in kodrasti lasje, na Japonskem cenijo kot znak lepote majhne oči in gladke lase. Na zahodu se odkrijemo, ko prestopimo prag tuje hiše, na vzhodu si Japonci v takih slučajih sezuje črevlje.

Moder napis.

Ob Visli je pokrajina, ki jo reka mnogokrat poplavi. Modri vaščani neke tamkajšnje vasi so v opomin voznikom, zabili ob deželni cesti kol v zemljo, pritrčili na kol desko in nanjo zapisali svarilo: «Ako stoji ta deska pod vodo, je cesta nevozna.»

Okvir za stenske slike

si izdelamo lahko sami na zelo enostaven način. Pri steklarju si damo izrezati stekleno šipo v velikosti barvanega risalnega papirja, na katerega smo prilepili sliko. Steklo položimo na sprednjo stran slike, na zadnjo pa enak kos lepenke. Nato prilepimo na robove ozek trak barvanega platna; končno prilepimo s koščki platna vrstico na lepenko, — na tej vrstici bo slika visela. Zaradi varnosti prilepimo na zadnjo stran še kos močnega papirja, da nam platno ne popusti. In s tem je slika gotova. Poizkusite to z današnjo priložo, ki nam kaže eno najlepših del M. Gasparija, enega naših priznanih umetnikov-slikarjev.

Naša stanovanja so prepolna ničvrednih slik, ki so se napupila od tujih agentov za drag denar, in ki kazijo naše domove. Nadomestimo jih z deli domačih umetnikov!

KOTIČEK MALIH

Moja pesem.

Moja mama in ata,
me rada imata,
dasta mi vsega, kar želim,
zato se pa tudi prav pridno učim.

Res mnogo jaz dela,
učenja imam,
a Bogec pomaga,
da dobro končam.

Frida Grabrijan
učenka III. razreda v Vipavi.

Pomlad.

Zima nas je zapustila in prišla je
preliuba pomlad.

Pomlad je prekrasna. Kadar prileti s
svojimi rahlimi, snežnobelimi krili, se je
vsi veselimo. Povsod siplje krasne in ne-
brojne darove. Zvonček se prvi zbudi in
začne s svojim zvonjenjem prebujati dru-
ge svoje prijateljice; te pa še druge, tako,
da se vsa природа zbudi in prosi svojo
veliko dobrotnico »pomlad«, darov, ki
jim jih je bila ukradla kruta zima.

Ptički se vračajo k nam in nas razvese-
ljujejo s svojim krasnim petjem. Od dre-
vesa letajo na drevo, po zraku se pode
in cvrče, da je veselje gledati. Ko pa leže
mrak na zemljo, se podajo v svoja skri-
vališča prespat mirno noč.

Prekrasna si pomlad, veseli se te otro-
čad,

Pavletić Štefanija
Škedenj III. razred.

Moj maček.

Naša mačka se imenuje Puki. Posebno
rada se igra z psičkom Sultanom, ki jo
najrajši grize za rep, tako da ga ima že
vsega objedenega. Barve je črne in ima
bele lise. Oči ima svetle kakor žerjavica.
Nekega večera sem se zakesnil v gleda-
lišču. Ko sem prišel domov so bili že vsi
v postelji. Trkati sem moral, preden

so mi prišli odpret vrata. Imel sem že
vse prste obtolčene. Ko sem stopil v
sobo, je bila tema kakor v rogu. Luknja
od štedilnika je bila odprta. Zdelo se mi
je kakor bi tlela še žerjavica.

Mislil sem si, da se bom malo ogrel
roke, ker je bilo še precej mrzlo. Hotel
sem položiti roke na žerjavico, pa sem
jih položil na mačka — »Joj, kaj pa je
tu?« sem zavpil in mačka je tekla po
kuhinja. Vedel nisem, da je ona, ker je
bila vsa črna in oči so se ji svetili kakor
biseri. Ves preplašen sem šel k materi in
ji povedal o praznem strahu. Potem sem
prižgal luč in maček je primjavkal v mojo
spalnico.

Cijan Stanislav
iz Gorice (Šolski dom)

Lovčev pes.

Naš lovec ima silno velikega psa. Ime
mu je Sultan. Ves črn je in ima dolgo
dlako. Gobec mu je dolg, ušesa pa vi-
seča.

V hudi vročini rad poležava v senci
pred hišo; od velike vročine težko sope
z odprtimi lapami, kaže gobec in v gobcu
pa dve vrsti belih zob. In močen je, da
mu ne bi bil iz lahka drug pes kos. Temu
priti med zobe ne bi bila šala. Zato se
ga pa izogibljejo drugi psi. Tudi otroci
mu gredo daleč s pota. Nobeden se ne
upa dražiti ga. Mirko se rad poigrava z
njim. Če tudi nanj leže, mu nič ne naredi.
Navadno je videti zelo len. Če leži v
senci, se ne gane rad. Samo včasih hlast-
ne po kaki nadležni muhi. Kadar pa se
vračata z gospodarjem z lova in neseta
kakšno divjačino, takrat pa ni len, ampak
urno skače okrog gospodarja, in z vese-
ljem laja!

Filip Semič,

Št. Vid pri Vipavi - III. r.

Mož, ki je hotel iti živ v nebesa.

Nekdaj je živel mož, ki je hodil vsak
večer v cerkev molit. V cerkvi je prosil
Boga, da bi ga vzel živega v nebesa.

Cerkovnik je moral vsak večer ostajati pozno v cerkvi radi omenjenega moža. Naveličal se je vsak večer odpirat in zapirat cerkev. Hotel se je iznebiti tega dela. Nekega dne je šel na podstrežje, zvezal na vrv jerbas, ki je bil okrašen s cveticami. Ko je prišel mož v cerkev in prosil, da bi ga Bog vzel živega v nebesa, je pričel cerkovnik spuščati jerbas navzdol naravnost proti možu. Ko pride jerbas pred moža, zakliče mož proti podstrežju: «O Bog, ali si poslal ta jerbas k meni, da grem k tebi v nebesa?» Cerkovnik, ki je čepel tiho na podstrežju, mu odgovori: «Da!»

Z veseljem je skočil mož v jerbas. Tedaj ga cerkovnik prične dvigati proti stropu. Ko je bil jerbas blizu cerkvenega stropa, spusti cerkovnik vrv, in mož z jerbasom trešči na tla, ter žalostno zapusti cerkev. Od takrat ni mož več molil, da bi šel živ v nebesa.

Senica Avgust,
iz Ricmanj.

Leni in pridni sin.

Živel je oče, ki je imel dva sina. Prvemumu se ni ljubilo drugega, nego ves dan ležati, drugi je bil pa zelo pridni in je vedno zgodaj vstajal. Ko pridni sin nekega jutra zelo zgodaj vstane ter gre od doma, najde na cesti mošnjček lepih rumenih cekinov. Nenadoma se odpravi domov pripovedovat lenemu bratu svojo srečo: «Vidiš Jožek,» mu pravi, «kaj se vse dobi, če vstane človek zarana.» «O, seveda,» pravi leni brat, «ko bi pa bil oni, katerega je ta mošnjček s cekini, mene ubogal in tako dolgo ležal kakor jaz, bi ne bil zgubil mošnjčka.»

Marc Marija,
učenka V. šol. leta v Borštu.

Pozor na pipo.

(Resnična dogodbica)

Nedavno v naši vasi umrlí mož, po imenu Jurij, je bil jako nagnjen h kajenju; neprestano mu je tičala pipa v ustih. Nekega spomladanskega dne se odpravi na polje, ki je še precej oddaljeno iz vasi.

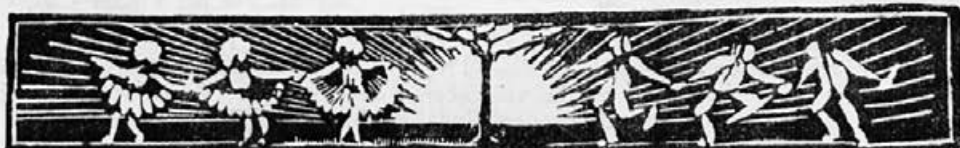
Predno odide, si nabaše pipo ter prižge. Čez nekaj časa dospe na določeno mesto, a predno se loti dela, mu ugasne ogenj v pipi, ne da bi se sploh zavedal tega. Po nekolikem prestanku mu spet zadiši škodljivi predmet. Gre v suktnjo, išče in brska, da bi našel tobak ter pipo. Toda glej! Tobak najde sicer, a pipe nikjer! Vsede se in premišlja kaj početi. Vzdržati se kajenja? Ne, ni mogel premagati nesrečne strasti! Skoči urno na noge ter jo pobriše domov po pipo. Seveda mu je tičala pipa ves čas v ustih. Ko pride domov, vpraša ženo: «Ali si videla mojo pipo?» Žena mu začudeno odgovori: «Saj jo imaš vendar v ustih!» Mož se prime z roko ust, reče «orpo debako, saj res» ter jo odkuri, nekoliko v zadregi, spet na polje.

Petaros Zdenka
Iz Boršta VI. šol. l.

Vila in mož.

Pred nekaj stoletji je živel mladenič, ki se je poročil z gozdno vilo. Rekla je, da ji ne sme nobenkrate reči divjakinja. Živela sta srečno in veselo. Imela sta tri hčerke. Bil je vroč poleten dan. Ko ravno ni bilo moža doma, je šla vila na polje ječmen požet, ki pa ni bil še dozorel. Potem ga tudi domov pripelje in zloži v kopo. Ko pride mož domov in vidi še nedozorjeni ječmen, se nad ženo razkači in ji reče: «Divjakinja!» Žena izginje. Drugi dan je bila strašna nevihta in toča. Vse je uničila na polju. Nobeden ni imel žita za seme. On pa ga je imel, ker se je potem še dobro pozrel v kopi. Žene ni mogel nikjer najti, zelo mu je bilo žal. Ko ni bilo moža doma, je pa prišla punčke počesat. Oče vpraša punčke, odkod prihaja mama, kod se vrne. Bila je na dvorišču luža. «Glejte ata, iz te vode pridejo in v to vodo gredo,» Nekega dne, ko je ravno perilo sušil, je milo zdihoval: «Samo še enkrat da bi videl svojo ženo!» Prikaže se mu. Bila je nebeško lepa, pa v tem hipu zgine. Potem je ni več videl.

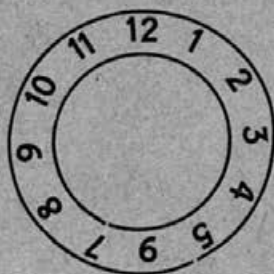
Bajc Jožef,
učenec v Studenem pri Postojni.

Z A K R A T E K Č A S.

Uganka v uri.

(Priobčil Lozej Angel iz Komna.)

Na mesto številk postavi zloge,
da dobiš te-le besede:

- 1, 2 = del hleva;
- 2, 3 = sad;
- 3, 4, 5 = ob viharнем morju;
- 5, 6 = vodna žival;
- 6, 7 = rastlina;
- 7, 8 = tekočina;
- 8, 9, 10 = zvezda;
- 10, 11, 12, 1 = moško krstno ime.

Kvadrat.

(Priobčil Maksil Spetič, Katinara)

a	a	a	a	a	a
a	a	c	c	c	e
f	g	i	i	i	i
i	j	l	m	m	n
n	n	o	o	o	o
r	r	r	r	s	ž

ptica pevka;

žensko krstno ime;

cvetlica;

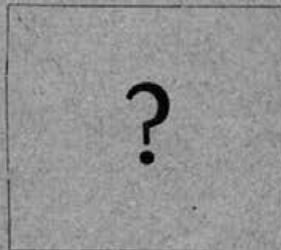
egiptovski kralj;

boginja starih Slovanov;

kraj, kamor vsak človek pride.

V diagonalah čitaš imeni dveh znanih krajev Julijske Krajine.

Risarska naloga. - Poplačana hudomušnost.

Kdor najlepše izpolni še tretjo sliko, prejme posebno nagrado in njegova risba se priobči v prihodnji številki.

Uganka.

(Priobčila Gema Mrak — Sv. Jakob.)

Stoji mi kolček, tam stoji,
na njem mu bučica čepi,
na buči gosta šumica,
pod šumo sta dve jezerci,
pod tema sta dve svečici,

pod njima mlinski kameni,
pod temi dvojne grabljice
in spodaj sta dve palčici,
pod tema so stopničice,
pod njimi črna zemljica.

Kdor reši vse uganke in bo izžreban, dobi primerno nagrado.

REŠITEV UGANK V ŠTV. 3 „NOVEGA RODA“.

Demant: v; osa: Milan; vodovod; Črngorec; v slogi je moč; branjevka; petelin; Komen; kos; č. — V slogi je moč.

Računska uganka: od I — I: 2, 13, 1, 11, 5; II — II: 6, 12, 1, 10, 3.

$$A+B+C+D = 28! \text{ (ne } 27!)$$

Zastavica: Naši domovini.

Uganki: I. Leto, mesec, teden, dan. — II. Konj in jezdec, ali posteljica z otrokom.

Prav so rešili:

Pri sv. Jakobu: Stančič Zora, Turina Vladimir, Stefančič Božidar, Črnigoj Darinka, Debeljak Marija, Vrčon Danica, Carnelli Kornelij, Carnelli Gema, Maurič Svetka, Zlobec Olga in Ema, Bortolutti Marija, Morel Rudolf, Stranjšak Marija, Jerič Ana, Šorn Bronislava, Vrh Olga, Bubnič Ana, Adamič Slava in Hirlanda, Kanale Danica, Bizjak Josipina, Bratuž Danica, Mrak Lidija, Kalister Rudolf, Petrič Viktor, Samarin Adolf, Bidovec Ferdinand, Sosič Klelija.

Na Opčinah: Šonc Oskar.

Na Katinari: Spetič Maksi.

V Barkovljah: Pertot Jelica in Vlasta.

Pri sv. Ivanu — Trst: Martelanc Milivoj.

V Pasjaku: Maslo Pavel.

V Sežani: Guštin Stanko in Danila, Jogan Leona, Blokar Slavka, Bezek Adela.

V Rojanu: Žiberna Pavla, Pertot Pavla.

V Nabrežini: Caharija Dragica.

V Idriji: Žonta Amalija, Jožica, Hvala Zinka, Kamenšček Stanislav, Knap Pavla, Flander Jenko in Marica.

V Ajdovščini: Lulik Elza, Čermelj Ruža.

V Podbrdem: Šorlj Vladimir in Joško.

Deloma prav so rešili:

Pri Sv. Jakobu: Ražem Ljudmila, Kodrič Ivanka, Kobal Valerija, Mianič Lavra, Besednjak Olga, Lipovec Marija, Gombač Zora, Počkaj Marija, Adolf Samarin, Žiberna Marja, Mrak Gema.

V Idriji: Gruden Palči.

Pri sv. Ivanu — Trst: Rebula Ana, Kovačič Lidija, Kocjančič Lidija.

Na Katinari: Abram Rozman.

Na Kontovelju: Regent Cvetka.

Izžrebana je bila:

Mrak Lidija

Sv. Jakob.

Prejela je v dar:

Blago

za obleko.